

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2017

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto – on avoin toimintafoorumi köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Verkosto on perustettu vuonna 1994. Verkostoon kuuluu 42 järjestöä tai muuta yhteisöä. EAPN-Fin on Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston EAPN:n (European Anti-Poverty Network) jäsen.

Verkosto on perustettu parantamaan köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien asemaa ja edistämään sosiaalisia oikeuksia, perusturvaa, hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista.

Verkoston tavoitteena on

- tukea köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä
- tuoda esiin köyhien ja syrjäytyneiden oma ääni sekä lisätä päättäjien ja kansalaisten ymmärrystä köyhyyden syistä ja seurauksista
- toimia Suomen ja Euroopan unionin välisen sosiaalipoliittisen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäjänä.

1. VERKOSTON VAHVISTAMINEN

Verkoston tärkein voimavara ovat jäsenyhteisöt. Kutsumme avoimesti lisää jäseniä mukaan toimintaan. Toiminnassa keskitytään kuulemaan, tukemaan ja vahvistamaan jäsenten köyhyyden vastaista toimintaa.

EAPN-Finin verkkosivuja päivitetään säännöllisesti (www.eapn.fi) ja ollaan mukana sosiaalisessa mediassa (Facebook www.facebook.com/eapnfin ja Twitter www.twitter.com/eapn_fin). **Uutiskirje** lähetetään vähintään neljä kertaa vuodessa. Uutiskirjeen voi tilata verkkosivuilta kuka tahansa verkostosta kiinnostunut.

Kansainvälinen toiminta

EAPN-Fin on yksi 31 kansallisesta EAPN:n (European Anti-Poverty Network) verkostojäsenestä. Lisäksi EAPN:llä on 17 eurooppalaista järjestöä jäsenenään. EAPN-Finin, kuten koko eurooppalaisen verkoston, haasteena on huolehtia siitä, että köyhyys- ja osallisuuskohdat otetaan EU:n kehittämisessä huomioon tasaveroisesti talouspolitiikan rinnalla. EAPN-Fin välittää tietoa Suomen köyhyys- ja syrjäytymistilanteesta ja sen haasteista EAPN:lle ja sen kautta EU:lle. EAPN-Finin levittää kansallisella tasolla tietoa EAPN:n ja EU:n ajankohtaisesta köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisesta toiminnasta ja sen keskeisistä haasteista.

Jokaisella kansallisella verkostolla - myös EAPN-Finillä - on **edustajansa EAPN:n Euroopan toiminnassa**. EAPN-Finillä on pysyvä edustaja EXCOssa (Executive Committee) sekä EUISG-työryhmässä (EU Inclusion Strategies

Group). Verkoston varapuheenjohtaja valittiin vuoden 2016 lopulla EUISG-työryhmän kokouksia valmistelevaan Steering Groupiin. Lisäksi EAPN-Finillä on edustaja vuosina 2016-2017 toimivassa Task Force -työryhmässä ”Poverty and Social Exclusion as Violation of Human Rights”, joka kokoontuu kaksi kertaa vuonna 2017. Exco ja EUISG kokoontuvat vuoden aikana kolme kertaa.

Toimintavuonna osallistutaan **EAPN:n yleiskokoukseen** sekä **EAPN:n järjestämään politiikkaseminaariin** ja mahdollisuuksien mukaan **muihin tilaisuuksiin** (esim. **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria käsittelevä EU-komission seminaari 23.1., Annual Convention of Inclusive Growth** toukokuussa). EAPN-Fin kokoaa myös delegaation, joka osallistuu EAPN:n vuosittain Brysselissä organisoimaan **PeP-tapaamiseen**, köyhyyttä kokeneiden kuulemistilaisuuteen. Osallistumisten tavoitteena on yhtäältä tarjota mahdollisimman monelle verkoston jäsenelle mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan ja toisaalta taata jatkuvuus informaation kulkemiselle ja sujuvalle yhteistoiminnalle Euroopan ja kansallisen tason välillä.

EAPN Eurooppa on hakenut rahoitusta EU-komissiolta **EMIN2-hankkeelle** (European Minimum Income Network). Hanke olisi jatkoa aiemmalle vuonna 2014 toteutetulle EMIN-hankkeelle, jossa oli pyrkimyksenä luoda yhteisymmärrystä siitä, millä toimenpiteillä riittävä ja saavutettava vähimmäistoimeentulo turvattaisiin EU:n jäsenvaltioissa. Jos hanke saa rahoituksen, on EAPN-Fin siinä mukana toteuttaen sitä Suomessa.

2. VAIKUTTAMISTYÖN VAHVISTAMINEN

Eurooppa 2020 -strategian kansallisen tavoitteen edistyminen köyhien määrän vähentämisessä 150 000 henkilöllä vuoteen 2020 mennessä on verkoston erityisen seurannan ja vaikuttamisen kohteena. EAPN-Fin osallistuu aktiivisesti EAPN:n EUISG-työryhmän toimintaan, joka keskittyy 2020-strategian köyhyyttävavoitteen toteutumisen sekä EU:n talouspoliittisen ohjauksjakson (European Semester) seuraamiseen ja niihin vaikuttamiseen. Vuonna 2017 työryhmä alkaa kootaan kansallisia **köyhyyksraportteja** eri maiden verkostoista. EAPN-Fin tuottaa raportin Suomen tilanteesta.

European Semester –vaikuttaminen jatkuu yhteistyössä mm. SOSTEn kanssa. Aiheesta järjestetään keskustelutilaisuus. EAPN-Fin pitää aktiivisesti yhteyttä mm. EU-komission Suomen edustustoon ja ministeriön vastuhenkilöihin.

EAPN-Fin seuraa yhdessä EAPN:n kanssa **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin** valmistelun etenemistä ja pyrkii vaikuttamaan siihen.

EAPN-Fin seuraa hallituksen toiminnan vaikutuksia köyhyyteen ja perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen Suomessa. Vaikuttamistyötä tehdään lähestymällä päättäjiä EAPN-Finin tuottaman materiaalin avulla, järjestämällä tapahtumia ja viestimällä näkökulmistamme.

EAPN-Fin tuo **kuntavaalien 2017** yhteydessä keskusteluun kysymyksiä köyhyyden vähentämisestä. Vaikuttamismateriaalina käytetään mm. vuoden 2017 alussa julkaistavaa, päivitettyä Köyhyyden syitä ja seurauksia -julkaisua.

Suomen hallitus käynnistää keväällä 2017 **asiakasmaksulain kokonaisuudistuksen**. EAPN-Fin seuraa prosessia ja osallistuu tarvittaessa keskusteluun asiakasmaksujen pitämiseksi kohtuullisina ja asiakasmaksujen aiheuttaminen ongelmatilanteiden poistamiseksi. Käytetään asiakasmaksulain kyselyn raporttia vaikuttamistyössä.

Lisäksi seurataan mm. seuraavia prosesseja: YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -tavoitteiden toimeenpanoa Suomessa, perustoimeentulotuen KELA-siirtoa, perustulokokeilua, sote-uudistusta, ruokajakelutoimintaa ja pitkäaikaistyöttömyyttä.

EAPN-Fin jakoi ensimmäisen kerran vuonna 2016 **Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen**. Tunnustus myönnetään journalisteille, jotka ovat tehneet juttuja kunnioittavasti sekä taloudellisia että sosiaalisia syitä analysoiden köyhyydestä ja köyhyyttä kokeneiden elämästä. Tunnustuksen saajat valitsee köyhyyttä kokeneista ihmisistä koostuva raati. Jatketaan tunnustuksen myöntämistä vuonna 2017. Pyritään löytämään uusia yhteistyökumppaneita ja rahoituslähteitä. Osallistutaan Itävallan koordinoiman kv-projektin tapaamiseen huhtikuussa. EAPN rahoittaa projektia, jossa journalistipalkintoa pyritään levittämään EAPN:n jäsenverkostoihin.

Osallistutaan Sosiaalifoorumiin 1.-2.4.2017

EAPN-Fin osallistuu sosiaalifoorumin sisällölliseen toteuttamiseen omalla panoksellaan yhteistyössä jäsenyhteisöjen kanssa.

Köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen päivä 17.10.2017

Tuetaan Asunnottomien yö -kansalaisliikettä uudistamaan verkkosivunsa. Vuoden aikana pohditaan mahdollisia tapoja sekä tematiikkaa, joilla verkosto voisi olla mukana päivän tapahtumissa. Vahvistetaan yhteistyötä Asunnottomien yö -kansalaisliikkeen kanssa, joka järjestää päivän aikana Asunnottomien yö -tapahtumia eri puolilla Suomea.

Osallistutaan **Päihdepäiville** Helsingin Kulttuuritalolla 6.-7.6. tuottamalla ohjelmaa Open stagelle sekä järjestö-esittelypisteellä.

Vuonna 2017 jatketaan **yhteistyötä eduskunnan köyhyyssryhmän ja jäsenten kanssa järjestämällä yhteissemiinaareja**. Vuoden 2017 seminaarien teemat tarkentuvat vuoden aikana. Yhdessä SSOS:n kanssa järjestetään 9.2.2017 seminaari **Köyhyys ja leipäjonot Suomessa vuonna 2017**. Syksyllä 2017 järjestetään seminaari teemalla **Suomi 100 – köyhyyden kehitys**.

Verkoston sisällöllisen työskentelyn peruspilareina ovat työryhmät. Toimintavuonna jatkavat toimintaansa Lasten köyhyys -työryhmä, Terveys ja köyhyys -työryhmä, Sosiaalipoliittinen työryhmä ja Kokemusasiantuntijuus -työryhmä.

Työryhmätyöskentely mahdollistaa paneutumisen syvällisesti kuhunkin teema-alueeseen. Työryhmät toimivat itsenäisesti ja valmistelevat yhteiskunnallista vaikuttamista, joka kanavoidaan EAPN-Finin hallituksen kautta. Tarpeen mukaan voidaan perustaa myös lyhytaikaisia työryhmiä tietyn asian tai tapahtuman valmistelemiseksi.

Lasten köyhyys -työryhmä seuraa lapsiperheiden ja lasten köyhyystilannetta Suomessa ja luo synergiaa asian eteen jo työskentelevien kesken. Tavoitteena on saada lapsiperheköyhyyden näkökulma huomioiduksi laajasti monessa toiminnassa.

Terveys ja köyhyys -työryhmä toimii pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten sosiaaliturvan edunvalvojana. Työryhmä seuraa ajankohtaisia sosiaali- ja terveysturvaan liittyviä kysymyksiä kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kannalta ja tekee konkreettisia ehdotuksia ja toimenpiteitä ongelmien ratkaisemiseksi. Sairaus tai vammaisuus ei saa olla osallistumisen ja ihmisarvon este.

Sosiaalipoliittinen työryhmä seuraa yhteiskuntapolitiikassa ja sosiaalipolitiikassa yleisesti tapahtuvia muutoksia. Keskeisenä tehtävänä on erityisesti köyhyyttutkimuksen seuranta sekä pureutumisen köyhyyden syihin ja seurauksiin laaja-alaisesti. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan köyhyyttutkijoiden Pieksämäen koulukunta -tapaamisiin.

Kokemusasiantuntijuus-työryhmä kokoaa yhteen henkilöitä, joilla on tai on ollut kokemusta köyhyydestä tai pienillä tuloilla elämisestä. Ryhmä kokoaa edustajat ja työstää yhteisen viestin vietäväksi vuosittaiseen **Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen** (European Meeting for People Experiencing Poverty, PeP) Brysseliin. Ryhmä kokoaa myös köyhyyttä kokeneista henkilöistä koostuvan **raadin**, joka valitsee Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen saajat.

3. KÖYHYTTÄ JA SYRJÄYTYMISTÄ KOKENEIDEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

EAPN-Fin vaikuttaa siihen, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa päätösten vaikutuksia arvioidaan johdonmukaisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisryhmien kannalta. EAPN-Fin:in tavoitteena **on lisätä köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kuulluksi tuleamista ja osallisuutta poliittisessa päätöksenteossa**. Tätä varten pyritään edelleen vahvistamaan verkoston kokemusasiantuntijuus-työryhmän toimintaa sekä EAPN-Fin:in jäsenkuntaa siten, että kokemusasiantuntijuus saa nykyistä enemmän jalansijaa verkostossa. Tehdään kiinteää yhteistyötä myös Kuka kuuntelee köyhää -verkoston kanssa.

EAPN-Fin vastaa Suomen kansallisen delegaation lähettämisestä **Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen** Brysseliin. Kehitetään edelleen tähän liittyvää kansallista toimintaa kokovuoden kestäväksi prosessiksi ja pyritään myös linkittämään se kansalliseen köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen.

EAPN-Fin jatkaa kansallisen köyhyyttä kokeneiden kuulemistapahtuman suunnittelua. Ajatuksena on, että kuulemistapahtumaan valmistaudutaan alueellisissa työpajoissa ja tapaamisissa. Päivän kestävässä tapahtumassa hallitus, kansanedustajat ja köyhyyttä kokeneet eri puolelta Suomea tapaavat ja keskustelevat yhdessä köyhyyttä kokeneiden tilanteista ja aseman parantamisesta.

Tapahtuma kytkeytyy EU:n köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen (European Meetings of People experiencing Poverty). Jatkossa tämän tapaamisen delegaatio valitaan kansalliseen tapaamiseen osallistuneiden keskuudesta. Eduskunnan köyhyysryhmä on antanut tukensa ehdotukselle. EAPN-Fin valmistelee keväällä RAY:lle/STEA:lle projektiavustushakemuksen yhdessä jäsenten kanssa toiminnan käynnistämiseksi.

Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen saajat valitsee köyhyyttä kokeneista ihmisistä koostuva raati. Tunnustuksen avulla köyhyyttä kokeneiden henkilöiden raati pääsee kertomaan oman mielipiteensä siitä, miten media kuvaa heidän todellisuuttaan ja he voivat nostaa esiin arvostamaansa journalismia.

4. VERKOSTON DEMOKRATIAN, HALLINNON JA RESURSSIEN VAHVISTAMINEN

Verkostolla on **yleiskokouksen** valitsema **hallitus**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 8-12 jäsentä. Hallitus kokoontuu toimintavuoden aikana 6-8 kertaa. Yleiskokous, jossa jokaisella jäsenyhteisöllä on yksi ääni, kokoontuu kerran vuodessa loka-marraskuussa. Hallitus voi asettaa eri asioita hoitamaan työryhmiä (ks. kohta 2.). Hallituksen toimintaa kehitetään niin, että vastuut eri kokonaisuuksista jakautuvat entistä selkeämmin hallituksen eri jäsenten kesken.

Verkoston voimavaroina ovat jäsenet, heidän verkostoyhteistyöhön antamansa taloudellinen ja toiminnallinen panos sekä työskentely omien sidosryhmiensä ja köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kanssa.

EAPN-Finin kotijärjestönä on SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, joka tarjoaa verkostolle osa-aikaisen sihteerin ja taloushallinnon palvelut. Vuoden aikana pohditaan myös muita mahdollisuuksia saada lisää rahoitusta verkoston toimintaa varten.